

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

רמ"ש 21-12-132 פלוני נ' אלמונית ואח'

לפני כבוד השופט נפתלי שילה

בעניין: עיזבון המנוח א' ב' ז"ל

המבקש

פלוני

ע"י ב"כ עו"ד ארבל עזריה

נגד

המשיבים

1. אלמונית ואח'

ע"י ב"כ עו"ד בעז קראוס

16. היועמ"ש ע"י ב"כ במשרד האפוסטרופוס הכללי

ע"י ב"כ עו"ד כליל וולקן

פסק דין

בקשת רשות ערעור על החלטת בית המשפט לענייני משפחה מיום 17.11.21 (כב' השופטת ורד שביט פינקלשטיין בת"ע 58518-06-21) שדחה את בקשת המבקש לסילוק על הסף של ההתנגדות לצוואת המנוח שהגישו המשיבים 1-15.

א. רקע עובדתי

1. המנוח א' ב' ז"ל (להלן: **המנוח**) יליד שנת __, נפטר ביום 0.00.00 כשהוא רווק ערירי ללא ילדים.

2. ביום 12.4.18 הגיש המבקש שאינו קרוב משפחה של המנוח, בקשה לקיום צוואת המנוח מיום 3.2.16 שלפיה הוא הנהנה היחיד של כל עזבונו (להלן: **הצוואה**).

3. במסגרת תביעה למינוי מנהל עיזבון זמני שהגיש מר ג' שטען שהוא היה שותפו של המנוח ונושה שלו, הורה ביהמ"ש על מינויה של הגניאולוגית הגב' אורית לביא (להלן: **המומחית**) לצורך איתור יורשיו על פי דין של המנוח. המומחית הגישה ביום 27.10.20 את חוות דעתה שבה פורטו ממצאיה (להלן: **חו"ד**). בין היתר קבעה המומחית בחו"ד, שהמשיבים 1-15 הם יורשי המנוח על פי דין בפרנטלה השלישית מצד אמו (להלן: **המשיבים**). המומחית ציינה בסעיף 12.1 לחו"ד כי: **"לדעתי, המנוח היה בנה המאומץ היחיד של אמו ר" (להלן: ר).**

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

רמ"ש 21-12-132 פלוני נ' אלמונית ואח'

- 1 המומחית מצאה שהמנוח נולד ב_ ועלה ארצה עם ר' בשנת _ . לחו"ד לא צורף אף מסמך
2 רשמי המעיד שהמנוח אומץ כדין ע"י ר'.
3
4 4. לאחר שנודע למשיבים אודות צוואת המנוח, הם הגישו התנגדות לצוואה בחודש נובמבר
5 2020. בין היתר נטען בהתנגדות, שלדברי שותפו העסקי של המנוח מר ג', המבקש כלל לא
6 הכיר את המנוח והמנוח מעולם לא הזכיר אותו ולא נכח בהלווייתו. לטענתם, המבקש לא
7 מסר למומחית פרטים נכונים אודות המנוח והתברר מחקירה שביצע חוקר פרטי,
8 שהמבקש ובני משפחתו, כמו גם העדים החתומים לכאורה על הצוואה "מעורבים בהליכים
9 פליליים למכביר, לרבות בגין הונאה, זיוף ותרמיות". לכך לטענתם, הצוואה מזויפת והם
10 עתרו למינוי מומחה להשוואת כתבי יד ולמינוי מומחה שיבדוק האם המנוח היה כשיר
11 באותו מועד לערוך צוואה (להלן: **ההתנגדות**).
12
13 5. המבקש הגיש ביום 7.11.21 בקשה לסילוק על הסף של ההתנגדות (להלן: **הבקשה**).
14 לטענתו, בהעדר כל מסמך המעיד כי המנוח אומץ כדין ע"י אמו המאמצת כדרישת סעיף
15 16 **לחוק הירושה** תשכ"ה – 1965 (להלן: **חוק הירושה**) הקובע כי רק **"מי שאומץ כדין**
16 **יורש את מאמצו"**, המשיבים אינם יורשים על פי דין של המנוח ויש לדחות על הסף את
17 ההתנגדות בהעדר יריבות. לטענתו, המשיבים לא המציאו כל אישור רשמי מהמדינה בה
18 נעשה האימוץ שהאימוץ נעשה כדין ולכן יש לדחות את ההתנגדות.
19
20 6. ביום 14.11.21 הגישו המשיבים את תגובתם לבקשה (להלן: **התגובה**). לטענתם, סעיף 3
21 **לחוק מרשם האוכלוסין** תשכ"ה – 1965 (להלן: **חוק המרשם**) קובע כי: **"הרישום במרשם,**
22 **כל העתק או תמצית ממנו וכל תעודה שניתנה לפי חוק זה יהיו ראיה לכאורה לנכונות**
23 **פרטי הרישום המפורטים בפסקאות (1) עד (4) ... לסעיף 2"**. **"שמות ההורים"** הוא הפרט
24 המצוין בפסקה (2) לסעיף 2 לחוק המרשם.
25
26 7. בתגובה נטען גם, שמאחר שברישומי משרד הפנים המנוח רשום כבנה של ר' וכך גם
27 ברישומי חברה קדישא, **"קיימת ראיה לכאורה לכך שהמנוח היה בנה של ר' ז"ל ולא אימוץ**
28 **כדין של המנוח"**. לכן, ככל שהמבקש סבור שהמצב אינו כך, עליו הנטל להוכיח שהמנוח
29 לא אומץ כדין והמרשם שגוי. משהמבקש לא הביא כל ראיה שהמרשם שגוי, הרי
30 שהמשיבים הם יורשים על פי דין של המנוח ודין הבקשה להידחות.
31
32 8. ביום 17.11.21 הגיב המשיב 16 (להלן: **היועמ"ש**) לבקשה וביקש גם הוא לדחותה. לדבריו:
33 **"הואיל ובמשרד הפנים נרשם כי אביו של המנוח הינו פ' ואמו הינה ר', הרי שעסקינן**
34 **בראייה. ככל והמבקש מבקש לסתור ראייה זו, הרי שהנטל להוכיחה מוטל לפתחו"**.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

רמ"ש 21-12-132 פלוני נ' אלמונית ואח'

9. ביום 17.11.21 החליט ביהמ"ש קמא כי: "ככל שהמבקש סבור כי המנוח לא אומץ כדין וכי המרשם שגוי, עליו לנקוט בהליך לתיקון המרשם ובפני הערכאה המתאימה" (להלן: ההחלטה).

10. המבקש לא השלים עם ההחלטה והגיש בקשת רשות ערעור. הוריתי למשיבים להגיש תשובה ולבקשת המבקש, אפשרתי לו להגיב על תשובות המשיבים.

ב. תמצית טענות המבקש

1. בהעדר צו אימוץ בישראל או צו אימוץ שניתן בבית משפט בחו"ל, לא ניתן להכיר באימוץ של המנוח ע"י ר'. הרישום שעורך פקיד הרישום במרשם האוכלוסין לא מהווה הכרה באימוצו החוקי של המנוח. לכן, טעה ביהמ"ש קמא כאשר סטה מההלכה לפיה אין למרשם האוכלוסין כל נפקות לעניין חוקיות האימוץ.

2. על המשיבים הנטל להוכיח שהמנוח אומץ כדין ולא על המבקש. המשיבים לא הציגו כל ראיה לפיה המנוח אומץ כדין. המשיבים הם קרובי משפחה רחוקים של ר' והם כלל לא היו בקשר עם המנוח עשרות שנים.

3. ההחלטה "סותרת באופן חד וברור את ההלכות שנקבעו בבית המשפט העליון לעניין חוסר נפקות הרישום במרשם האוכלוסין לעניין חוקיות האימוץ". היה על המשיבים להוכיח באמצעות אישור רשמי ממזרים שהמנוח אומץ כדין על פי חוקי מצרים והמשיבים לא הציגו שום אישור כזה.

4. יש לתת רשות ערעור, לבטל את ההחלטה ולהורות על דחייה על הסף של ההתנגדות.

ג. תמצית טענות המשיבים

1. מטרת בקשה זו היא למנוע בירור האם הצוואה שהמבקש הגיש לקיום היא מזויפת. המבקש כלל לא הכיר את המנוח והמנוח מעולם לא הזכיר את שמו. גם הנתונים שהמבקש מסר למומחית אודות המנוח היו שגויים לחלוטין ומדו"ח חוקר פרטי עולה שהמבקש ובני משפחתו, כמו גם העדים לצוואה, מעורבים בהליכים פליליים לרבות בגין הונאה, זיוף ותרמיות.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

רמ"ש 21-12-132 פלוני נ' אלמונית ואח'

- 1
2. אין כל ראייה או אסמכתא לכך שהמנוח היה בן מאומץ ולא בן ביולוגי. בכל המסמכים
3 הרשמיים שאותרו ע"י המומחית מצוין שהמנוח הוא בנה של ר'. כך במסמכי משרד הפנים
4 כגון בתעודת הפטירה וכך ברישומי החברה קדישא. על מצבתה של ר' נאמר "אמי ואחותנו
5 היקרה" ועל קברו של המנוח נכתב "בן לר' ופ'". לא קיים כל מסמך שיש בו כדי להעיד או
6 לרמוז שהמנוח היה מאומץ ולא בן ביולוגי של הוריו.
- 7
3. המקור היחיד לדברי המומחית שהמנוח היה מאומץ הוא שיחות עם בני משפחה רחוקים
8 שספרו כי "כך שמעו". כל המשיבים היו לכל היותר ילדים קטינים כשהמנוח נולד. העובדה
9 ש"הסתובבו שמועות" שהמנוח אומץ, לא יכולה לבסס מסקנה עובדתית בדבר אי היות
10 המנוח בן ביולוגי.
- 11
4. פסקי הדין שאליהם מפנה המבקש (כגון ע"א 8030/96 יהוד נ' יהוד, פ"ד נב(5) 865 – להלן:
13 פס"ד יהוד) דנים במקרים בהם לא היתה מחלוקת שמדובר בילד לא ביולוגי שלא אומץ
14 כדון. במקרה דנן האפשרות שהמנוח היה בן מאומץ של אמו ולא בן ביולוגי עלתה רק
15 בשיחות שניהלה המומחית עם בני משפחתה של האם ואין כל תיעוד או מסמך שמעיד
16 שהמנוח לא היה בנה הביולוגי של ר'.
- 17
5. בנסיבות מקרה דנן, כשאין הסכמה עובדתית על היות המנוח בן מאומץ ושעה שבכל
19 המסמכים הרשמיים נכתב שר' ופ' הם הורי המנוח, יש להסתמך על חוק המרשם שמהווה
20 ראייה לכאורה. לכן, ככל שהמבקש טוען שהמצב אינו כך, עליו מוטל הנטל להוכיח שהמנוח
21 לא אומץ כדון וכי המרשם שגוי.
- 22
6. לפיכך, בדין ובצדק דחה ביהמ"ש קמא את הבקשה והורה למבקש לנקוט בהליך המתאים
24 לתיקון המרשם, ככל שהוא סבור שהמרשם שגוי. בכל מקרה, בשלב הדיוני כיום, שעה
25 שתלויה ועומדת בקשה למינוי מומחה להשוואת כתבי יד לבדיקת הצוואה, די במעמדם
26 הלכאורי של המשיבים.
- 27
7. היועמ"ש תומך בעמדת המשיבים ואף הוא סבור שיש לדחות את הבקשה מאחר שברישומי
29 משרד הפנים המנוח רשום כבנה של אמו "ובהיעדר כל ראיות המפריכות מידע זה – הרי
30 הוא שריר, קיים וקובע".
- 31

ד. תמצית תגובת המבקש לתשובת המשיבים

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

רמ"ש 21-12-132 פלוני נ' אלמונית ואח'

1. המשיבים מעלים בתגובתם טענה עובדתית חדש לפיה אין כל אסמכתא שהמנוח היה מאומץ, תוך שהם מפקפקים בחוות דעת המומחית. בתגובה שהמשיבים הגישו בביהמ"ש קמא, הם לא העלו ולו בדל טענה לפיה המנוח לא היה מאומץ והם מנועים מלהעלות טענה חדשה זו בבקשה דנן. בביהמ"ש קמא המשיבים לא העלו שום טענה כנגד חו"ד המומחית.

5

2. חו"ד מסתמכת על שיחות שהמומחית ניהלה בין היתר עם המשיבים 1-2 שצינו במפורש שהמנוח נמסר לאמו המאמצת זמן קצר לאחר שאמו הביולוגית נפטרה (עמ' 14 לחו"ד). דברים אלו מסר למומחית גם המשיב 12 (עמ' 18 לחו"ד) והמשיב 7 (עמ' 21 לחו"ד). מדובר בשיחות שהמומחית ניהלה עם כל אחד מהמשיבים בנפרד והם סיפרו לה על כך שהמנוח אומץ באופן ברור וחד משמעי ולא מדובר בשמועה.

11

3. אין מחלוקת עובדתית האם המנוח היה מאומץ. טענה זו נטענת רק על מנת לנסות להעביר את נטל ההוכחה למבקש, למרות שהנטל כולו מוטל על המשיבים. גם היועמ"ש לא חלק על מסקנות חו"ד לפיה המנוח היה מאומץ.

15

ה. דיון והכרעה

16

1. לאחר עיון בטענות הצדדים אני סבור שיש לדחות את הבקשה. אכן, המבקש צודק שהמשיבים ביצעו תפנית ו"שינוי חזית" בתגובתם בהליך דנן וטענו טענה אחרת מזו שטענו בבית המשפט קמא. בתגובה שהגישו לביהמ"ש קמא הם לא חלקו על כך שהמנוח היה מאומץ כפי שנקבע בדו"ח והם טענו שלאור הרישומים "קיימת ראייה לכאורה להיות המנוח בנה של ר' ז"ל ולאומץ כדין של המנוח... על המבקש מוטל מלא הנטל להוכיח כי המנוח לא אומץ כדין וכי המרשם שגוי" (סעיף 5 לתגובה) ואילו בתשובתם לבקשה דנן הם טענו שאין כל ראייה שהמנוח הוא בן מאומץ ולא בן ביולוגי.

25

2. כמו כן, צודק המבקש כי רק מי שאומץ כדין רשאי לרשת את מאמצו לפי סעיף 16 לחוק הירושה. בפס"ד יהוד נקבע כי: "פשיטא שבהיעדר צו אימוץ של בית משפט בישראל או של בית המשפט במדינה אחרת או בהיעדר צו רשמי של רשות אחרת שהייתה מוסמכת להצהיר על אימוצם של המשיבים על ידי המורישים, לא נוצר במקרה שלפנינו – אף לא לכאורה – קשר של אימוץ... יצוין, שגם רישום המשיבים כילדיהם של המורישים בתעודת הזהות שלהם עם עליית המשפחה ארצה, אין לו משמעות לעניין ההכרה במשיבים כילדיהם המאומצים של המורישים".

32

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

רמ"ש 21-12-132 פלוני נ' אלמונית ואח'

ברם, במקרה דנן טרם הוכרע האם המנוח היה מאומץ ושאלה זו מתברר, שנויה כיום
במחלוקת בין הצדדים. שאלה זו תידון במסגרת ההליך העיקרי.

3. בכל מקרה, אין להתערב בהחלטה שדחתה את הבקשה לסילוק על הסף של ההתנגדות, אף
אם קיים סיכוי שיתברר שאכן המנוח לא אומץ כדין ע"י ר' ולכן המשיבים לא זכאים לרשת
אותו על פי חוק הירושה. שהרי, סעיף 67 לחוק הירושה קובע כי: **"כל המעוניין בדבר רשאי
להגיש התנגדות"** והמשיבים, כמי שייתכן שהם יורשיו על פי דין של המנוח – בין אם יוכח
שהוא היה בן ביולוגי של ר' ובין אם אומץ על ידיה כדין - רשאים להגיש התנגדות. הביטוי
"מעוניין בדבר" פורש כמי שעשוי ליהנות באופן ממשי מעיזבון המנוח עם דחיית הבקשה
לקיום צוואה. כפי שציין א"מ פרופ' שמואל שילה ז"ל בספרו **פירוש לחוק הירושה**, כרך ג'
(2002), עמ' 49-50:

**"הגישה בנוגע לזכותו של אדם לבוא ולהתנגד לקיום הצוואה צריכה להיות ליברלית... אם
לא נרשה לאדם הרוצה בכך להתנגד לקיום הצוואה מפני שהוא מוגדר כמי שיש לו רק
עניין קלוש בדבר, נמנע עשיית צדק וגילוי מעשים שלא ייעשו. בגלל תקנת הציבור עלינו
לפתוח את שערי בית המשפט לרווחה כדי למנוע מנוכלים ורמאים למיניהם ליהנות מפרי
מעלליהם".**

ראו גם: שם בספר הנ"ל בעמ' 39-44.

4. סעיף 3 לחוק המרשם קובע שרישום ההורים במרשם מהווה **"ראייה לכאורה"** לנכונותו.
לפיכך, צדק ביהמ"ש קמא שעה שקבע שאם המבקש סבור שהאמור במרשם אינו נכון
והמנוח לא היה בנה של ר', עליו לפנות בהליך המתאים ולהגיש תובענה לשינוי המרשם.
הנטל מוטל על מי שרוצה לסתור את המרשם.

5. לפיכך, לא נפלה טעות בהחלטה ודין הבקשה להידחות. המבקש ישלם למשיבים הוצאות
הסך של 7,500 ₪ וליועמ"ש הוצאות בסך של 2,500 ₪. המזכירות תעביר את העירבון על
פירותיו למשיבים באמצעות ב"כ, על חשבון ההוצאות.

6. פסק הדין מותר לפרסום בכפוף להשמטת הפרטים המזהים.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

רמ"ש 132-12-21 פלוני נ' אלמונית ואח'

1 ניתן היום, י"ט שבט תשפ"ב, 21 ינואר 2022, בהעדר הצדדים.

2

נפתלי שילה, שופט

3

4

5

6